

Bijlage I Uitgangspunten pilot *Samenwerking rechtbank, raad voor de kinderscherming en jeugdhulp bij complexe scheidingen*

Inleiding

De gemeenten in de regio's Alkmaar, Haarlemmermeer, IJmond en Zuid-Kennemerland¹ hebben de ambitie om "kinderen minder last te laten ondervinden van scheidingsproblematiek". Vanuit die ambitie is in samenwerking met rechtbank Noord-Holland en de Raad voor de Kinderbescherming een pilot ontwikkeld om kinderen van gescheiden ouders in een complexe scheidingssituatie, sneller de juiste hulp en ondersteuning te bieden.

Aanleiding

Naar schatting maken jaarlijks ongeveer 70.000 kinderen een scheiding van hun ouders mee. De meeste ouders regelen de gevolgen van hun scheiding in onderling overleg. Ongeveer 20% van de ouders lukt dat niet of slechts gedeeltelijk en legt hun geschil bij een rechter neer. Een deel van deze ouders raakt vervolgens verwikkeld in een complexe conflictscheiding. Deze scheidingen lopen zodanig uit de hand (in heftigheid en duur van de strijd tussen ouders) dat niet of onvoldoende aandacht is voor de belangen van de kinderen. Deze kinderen ervaren vervolgens de praktische, financiële en emotionele gevolgen ervan. Inmiddels is bekend dat de schade die kinderen in deze strijd oplopen, op korte én langere termijn grote gevolgen kan hebben. En hoe langer kinderen in een probleemsituatie verblijven, hoe groter de kans op langdurige schade.

Zowel de rechtbank als het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de genoemde gemeenten zien steeds vaker een verharde strijd tussen ouders óver de kinderen. Bij ouders die verstrikt raken in een langdurig juridische traject om hun gelijk te halen. Bij deze ouders neemt de stress dusdanig toe dat zij het belang van het kind uit het oog verliezen. Jeugdprofessionals geven aan dat met deze moeilijke doelgroep nauwelijks voortgang kan worden geboekt omdat ouders de zaak frustreren. Het duurt soms lang voordat de hulpverlening kan starten. De rechtbank, RvdK en gemeenten starten een pilot gericht op ketensamenwerking op het gebied van scheidingen en het versnellen van processen zodat ouders en kinderen sneller (de juiste) hulp krijgen. De versnelling zit vooral in een goede samenwerking en een sneller werkproces tussen de rechtbank en het CJG. Het CJG heeft daarom meegewerkt aan het vormgeven van de pilot.

Korte projectomschrijving

De pilot houdt op hoofdlijnen in dat wanneer de rechter tijdens een zitting constateert dat er jeugdhulp nodig is binnen een gezin verwijst de rechter door naar het CJG. De rechtbank maakt een proces verbaal op, stelt een aantal doelen vast die bereikt moeten worden en verwerkt de verwijzing naar het CJG in het proces-verbaal. Het proces-verbaal wordt tijdens de zitting door ouders ondertekend en aan ouders meegegeven. Met instemming van de ouders wordt het proces-verbaal door de rechtbank aan het CJG verstuurd.

Het CJG neemt binnen 5 werkdagen na ontvangst van het proces verbaal contact op met beide ouders. Aan de hand van een eerste gesprek met ouders (en kind) wordt beoordeeld welke hulp nodig is.

De hulp start als de ouders en het CJG samen tot overeenstemming gekomen zijn over het hulptraject. Als het voorgestelde hulpaanbod tot een positief resultaat leidt, maakt de hulpaanbieder een rapportage op en stuurt het CJG deze aan de rechtbank. Als het hulptraject stagneert, bijvoorbeeld omdat een van de ouders vroegtijdig afhaakt, stemmen de hulpaanbieder en het CJG af en koppelt het CJG terug aan de rechtbank. De rechtbank kan vervolgens bepalen welke acties verder nodig zijn. Eén van de opties is het instellen van een onderzoek door de RvdK. Dit zorgt ervoor dat er snel actie wordt ondernomen als hulp stagneert.

Doelstelling

- Kinderen van/en ouders in een complexe scheiding naar de juiste hulp toeleiden;

¹ De gemeenten in de regio's Kop van Noord-Holland en Zaanstreek hebben zich onlangs aangesloten bij de gesprekken tussen de pilotpartners. Zij volgen de pilot en zullen zich mogelijk later aansluiten bij deze werkwijze.

- Versnellen van het proces vanaf de zitting bij de rechtbank tot toeleiding naar het juiste (jeugd)hulptraject);
- Duidelijke werkafspraken tussen rechtbank en CJG;
- Kinderen en ouders in een complexe scheiding in contact brengen met het CJG zodat breed gekeken wordt welke hulp nodig is in een (intact) gezin.

Doelgroep

- Kinderen van ouders in een complexe scheidingssituatie;
- Ouders in een complexe scheidingssituatie.

Financiën

Het bieden van de hulp aan gezinnen in een complexe scheidingssituatie valt onder het reguliere werk van het CJG. De pilot wordt dan ook budgetneutraal uitgevoerd.

In de evaluatie wordt meegenomen welke mogelijke besparingen met betrekking tot hulptrajecten uit de pilot voortkomen.

Evaluatie

De pilot start 1 maart 2021. In de zomer van 2021 volgt een eerste tussenevaluatie en eind 2021 volgt de eindevaluatie. Gedurende de pilot wordt beoordeeld wat het effect van de pilot is voor kinderen en ouders, jeugdhulp, rechtbank en RvdK. Afhankelijk van de beschikbaarheid van resultaten wordt halverwege het pilotjaar een persmoment voor de partners georganiseerd.